

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 528.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e153076/facsimile.pdf> (tilgået 20. juni 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

paa Afstemningslisten ere opførte under No. 3, da jeg saa med den ærede 2de Røgstolte (Tjenering) bringer i Erindring, at det er især i Tilfælde, der opstaar, det de Værnpligtige for 1826 allerede ere indtræde i Tjeneste, og vilde have været der i længere Tid, fremend de Værnpligtige fra 1826 komme til at indtræde. I det Gule saget er det jo Naagt, der ligger i Forholdets Naar, at naar der indføres en saadan Forandring i Forskøbene, som ved Indførelsen af almindelig Værnpligt, saa er det en Umulighed i selve Indførelses-Øieblikket at tilvejebringe en aldeles fuldkommen Lighed; men kan nu tage saadanne Betænkninger, at man har tilvejebragt Lighed paa Papiret, men i Virkeligheden bliver der dog altid nogen Anomalie tilbage. Forøvrigt skal jeg ikke nærmere gaae ind paa Spørgsmaalene om det Retferdige eller Uretferdige i almindelig Værnpligt Indførelse, men jeg vil kun bringe i Erindring, hvad der forøvrigt ogsaa oftere er fremhævet her i Salen, at naar man med Sindighed og Retfærdighed vil behandle Forskøbene, saa vil Indførelsen af almindelig Værnpligt ikke vise sig som en saa stor Bæde, som man antager, at den er; at den vil vise sig som en temmelig hør Byrde under Krigen, og at den under denne vil være større end under Freden, det er naturligt og kan ikke være andetledes, men at den i Fredstid, selv under den nu behaandende Rensningsaktion, vil komme til at falde med et saadant Tryk, som de fleste antage, at den vil, er en vigtig Anførsel.

Agreen-Modning: Jeg har med Forret oppehiet den ærede Ordførerens Bemærkninger for at erfare, hvorvidt disse maatte foranstaltning mig til at fremsætte med yderligere Modbetragtninger. Det er imidlertid kun ganske Usandsagtigt, hvad jeg har at tilføje. Min forældede Ven, den ærede Rigsdagsmand for Ribe- og Ribe-De Distrikt (Karlson), har allerede udførligen motivet det Forslag, der er gjort af ham og mig i Norming, og han har nærmelig vist, at det som Udførelse af Udførelsen, saaledes som oprindeligt var paatænkt, var det paa engang baade for de Værnpligtige og for de Værnpligtige, som vare fødte i 1826, vilde det hede Spørgsmaal ikke være opstaaet, som kan er fremkommet derved, at man har anticipeert Udførelsen af den værnpligtige Stand, der er født i 1826, i afsigte Naar. Det har ikke fundet andet end være tilfredsstillende for mig, at den ærede Ordfører paa Udsagnet Begjæring har erklæret, at det som af den Grund ikke har optaget ved principale Indstilling, at det antog, at det var Naaget, der fulgte af sig selv, og at det følgende har anført den som overbevisende. Nu har imidlertid den høitværdige Justitsminister gjort opmærksom paa, at om det end maa antages overbevisende med Hensyn til dem, der ere udførelse af Kullerne, og saaledes aldeles fritagne for Værnpligt ved den sidste Udførelse, gjælder det dog ikke med Hensyn til dem, der blot ere forbigaaende ved Udførelsen, og at det i den Henseende vil være en Retfærdighed, naar man vil have dem medtagne, at tilførelse af dette til foruden Ophøring for vedkommende Kullerter, der fulde satte Anordningen i Udværelse. Da det nu, som bemærket, kan have været den Betragtning, at Tilførelsen maatte antages overbevisende, der har behøvet Udværelse til ikke at optage den, saa antager jeg, at det er en ligesom Begjæring, at Forsamlingen, dersom den velser denne min Anførsel, vil stemme for denne principale Indstilling, som jeg ogsaa med Fornødsel har ført, at flere af de ærede Rigsdagsmand for Randbyskifterne have erklæret sig enige i. Jeg kunde ogsaa for de mange unge Mandes Skyld, af den hidtil værnpligtige Stand, som denne Udførelse vil fulde befærdig, fra dette Standpunkt ønske, at det subdiale Forslag kunde være at foretrække, men jeg skal ikke naagte, at det fra andre Sider forkommer mig at have Afstykket med sig, og det er derfor ogsaa, jeg har stillet det andet som det Principale, som i sig mere correct. Skulde det imidlertid ikke vinde Forsamlingsens Bifald, hvilket jeg dog ikke antager, vedliden jeg dette subdiale Forslag, og jeg troer ikke, at de Udværelser, som derved efter Rensningen, derved efter Justitsministeriets Betænkning, i sig selv med den behaandende Rensning, derved vilde fremgaae, i nogen væsentlig Grad vilde være den paatænkte Udførelse.

Jeg skal dernæst forsvare det 2de kongerolige Retten (Tjenering) har udbragt den Lighed, som under øjeblik Tilfælde vil opstaae — næst at henholde mig til, hvad den ærede Ordfører med

for sig bemærket, at ved Indførelsen af en ny Tingenes Ordre af den Art vil altid nogen Lighed indtræde —, bemærke, at forudsat at Værnpligt i sig selv er af liden Betydning, forekommer det mig heller ikke tvivlsomt med Hensyn til kunne anføres. Krigstjenesten er nemlig vel begyndt noget tidligere for disse, der allerede ere indfaldne; men Tjenesten har jo sin løbetsmæssige Længde, og som Hensyn dertil vilde de Personer, som allerede nu ere udførelse, ikke blive staaende længere i selv Tjeneste, i Krigstjenesten og Forsvarstjenesten, end de, som indtræde senere, hvorefter kommer, at de af den hidtil værnpligtige Stand, som det principale Forslag gaaer ud paa at falde til Udførelsen lige med de Værnpligtige, i denne Henseende vilde blive satte paa aldeles lige Fod med disse og indfaldte med dem, og altsaa en fuldkommen Lighed i den Henseende tilvejebragt.

Ordføreren: Jeg skal blot tillade mig nogle Bemærkninger i Anledning af den sidste ærede Tale's Udtæring. (Fra flere Sider af Salen: Afslutning! Afslutning!) Jeg skal sige mig fort. I den sidste Deel af hans Udtæring er det antaget, at denne Lighed imellem de værnpligtige og de værnpligtige for 1826, som fremkommer derved, at de første have været indfaldte til Tjeneste fremend de sidste, vilde bortfalde derved, at Krigstjenesten har sin løbetsmæssige Varighed; i den Anledning skal jeg bemærke, at denne løbetsmæssige Varighed blot finder Sted i Fredstid, men ikke i Krigstid. Gaa utværelse ligeledes, at Grunden til, at de værnpligtige for 1826 vare blivne indfaldte, var en Anticipation af deres Udførelse; men naar man vil tage dette Udtryk i den sædvanlige Betydning, at det er en Udførelse, der er foregaaet for den eller fulde foregaae, saa er Udtrykket ikke rigtig, thi Udførelsen af de værnpligtige for 1826 er færdig i fuldkommen Overensstemmelse med den tidligere behaandende Rensning.

Formanden: Hvis ikke flere vilde ytre sig, kunne vi stride til Afstemning over § 4.
Ved den derved foretagne Afstemning blev Resultatet følgende:

1) **Stubb's Forslag:** At sidste Paasus forandres til: „I, der paa Grund af deres Højhed hidtil have været fritagne for Værnpligt, og som ere fødte efter den 1ste Januar 1830, fulde for Fremtiden være værnpligtige underforstået lige med den dertil forpligtede Befolkning. Dog fulde, saalange naarværende Krig vedværer, ikke, der ere fødte efter den 1ste Januar 1826, kunne udtræde, dog kun til Tjeneste under Krigen.“

At 2den Paasus forandres til: „Naar Naagt, enten ved Indbetaling af en Skuldelse, ved en Tjenstbærelse eller paa en anden af de i den tidligere Rensning foreslaaede Maader har erhvervet Værnpligt for sig eller sine Sønner, forbliver han eller de i Besiddelse af den saaledes erhvervede Fritagelse; men for Fremtiden kan en saadan ikke mere erhverves.“
forkastet med 140 Stemmer med 1.

2) **Ersted's Forslag:** At der i stedet for „1826“ sættes „1827“.
forkastet med 140 Stemmer med 1.

3) **Agreen-Modning's og J. C. Karfens Forslag:** At til Slutningen af første Stykke føies:

„De i Maart 1826 fødte værnpligtige, der ved den i 1845 afholdte Session ere enten udførelse af Kullerne eller midlertidigen forbigaaende, blive at behandle med de forsaandende Øvrstsektioner lige med de hidtil for værnpligt fritagne Personer fra samme Naar.“
vedtaget med 120 Stemmer med 24.

Som Begjæring deraf bortsat det subdiale Forslag under samme Nummer.

4) **Ersted's og Hiort's Forslag** (saaledes som det af Ersted nærmere var bleven formuleret): „De i Overensstemmelse med de forhen givne Anordninger indbragte Skuldere for Fritagelse for værnpligt blive paa Begjæring at tilførelse, naar den Paagjældende i Besiddelse af naarværende Anordning bliver Behandling til Udførelse underforstået, forsaandte Skuldere er bleven indbragt forinden Rensningen af Maartens og 1ste og 2de Juli 1846.“
forkastet med 113 Stemmer med 29.